

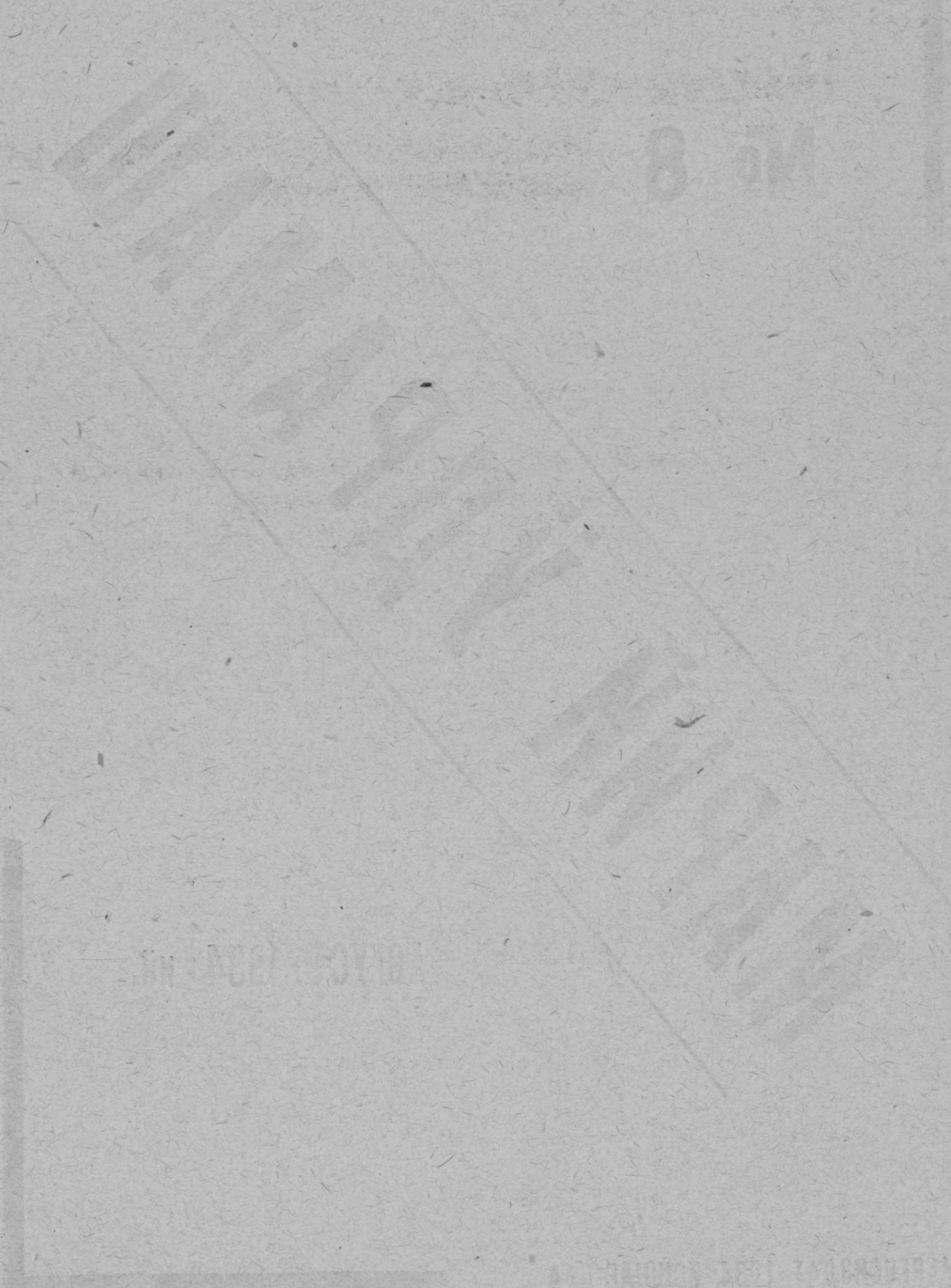
Чыла эл пролэтар-влак, ушныза!

№ 8

МАРЙЙ УДРАМАШ

АВГУСТ 1934 ИЙ.

МАРГОСИЗДАТ 1934 ИОШКАР-ОЛА

8 11

AMERICAN

AMERICAN

МАРИЙ ӰДРАМАШ

МАРГОСИЗДАТ
ЙОШКАР - ОЛА

1934 ий

А В Г У С Т

№ 8

Колхозышто ВОЛЬЫК ОНЧЫМАШЫМ ВИЯНГДЭНА

„Вольык ончымо паша кызыт тугайак пэрвой чэрэган проблем лийын шога, могай тэнггэч ындэ ыштэн шуктымо пырчан шурно проблем ыльз“.

(Сталин).

17-19 ийулышто Марий Облась Исполнитэльныэ Комитэт плэnum вольык ончымашым вийангымаш нэргэн пэш күлэш пунчал-влакым луктын.

Тидэ пунчал почэш, вольык ончымашым вийандаш тыршышэ колхозник-влак кугу льготым налыт.

Кызыт вольык ончымашым вийангышашлан чыла йонат уло. Тидэ йоным илышыш пурташ тыршыман.

Плэnumын пунчалыштыжэ тыгэ каласымэ: 1934 ий мучко иктэшлымэ чыла вольык күтым колхоз сатулымо фэрмэ шотыш савырымэ корно дэнэ, самырык вольыкым аралэн, тудым сайын куштымо корно дэнэ, колхозник-влак дэч вольыкым оксала налмэ шот дэнэ кажнэ колхозышто фэрмым организовайаш.

Вольык ончымашым вийандаш чыла колхозник-влаклан тыршыман. Кудо колхозышто вольык ашнымэ фэрмэ уло гын, тыгай колхозлан түрлө льгот пуалтэш. Мэж, ү, шылым кугыжанышлан пумо шотышто льгот кугун лийэш.

Колхоз вольык фэрмэ пашам сай шындымэ дэнэ вольык ашнымашым вийандаш лийэш. Тидын дэнэ пэш кугу пайдам налэш лийэш.

Вольыкым вўта дэч, кормо дэч посна ашнаш ок лий, садлан көра вольык вўта нэргэн, пукшышаш нэргэн кызытак шонаш тўналман. Тэлылан шокшо вўтам ыштэн йамдылман. Кушто йон уло гын, кормым йамдылэнак шогыман. Силосым оптэн кодыман, силосын кормылан полшымыжо нэргэн йатыр колхозлаштэ палэн налын улыт.

Тэлылан шокшо вўта, кормо йамдылмаш—тидэ, ик паша
Вэс паша адак колхозышто вольык ончымо пашам сайын шын-
дэн моштымаш пэш кугу вэрым налэш.

Вольык ончышым чўчкидын вашталтымаш нимолан йор-
дымө паша. Тидэ вольык ончымашым вийангдаш огыл, удан-
даш вэлэ полша. Ийуньышто лийшэ пленум пунчал почэш
ушкал лўштышым, ончышым ий кокытлан шогалтыман. Нуно
ышкэ пашаштым шинчэн шогышт. Ышкэ шинчымашыштым
нўлтышашлан тунэм шогышт.

Адак вольык ончышо, лўштышө ышкэ ончымо, луштымө
вольыкшым шинчэн шогыжо. Тачэ ик вольык дэкэ, эрла вэсэ
дэкэ ынжэ кошт.

Вольык ашнымашым вийандымэ дэнэ пырля, вольык
урлыкым сайэмдымашат пэш кугу вэрым налэш. Тыгыдэ урлык
вольык кугу пайдам ок ну. Садлан вольык урлыкым кугэмдаш
тыршыман. Вольык урлык сайэмдымэ шотышто мэмнан паша
начаррак шога. Шуко колхозлаштэ кугу урлык ўшкыж, тага,
моло узо вольыкат улыт. Но нинэ вольыкым тэлэ гоч шуко
вэрэ пэш айда лийжэ ман ончат. Шошым мартэ шуко вэрэ
йарнат. Тидэ йордымө паша. Вольык урлыкым сайэмдынэт гын,
кугу урлык узо дэнэ коштыктымашым пэш онча. Кугу урлык
дэнэ коштыктымө пырэзэ-влакым могай урлыкшым палэн коч
кө толын йодэш гынат, шинчэн шогаш күлэш, тудым сай
ончыман.

Вольык ашнымашым вийандэн колхозник-влаклан улан
лийашышт кугу йўным ыштэна.

Вольык ончымашым вийандымаштэ тўн
паша тидэ: колхозлаштэ сатулык во-
льык фэрмым шараш, вольык совхоз-
влакым пэнгыдэмдаш.

(ВКП(б) Рўдб Комитэт пленум пунчал гыч).

Вольык вўта могай лийман

Тэлылан ончычак вўтам йамдылэн, вольыкым йонан вўташ шогалтымаш, вольық дэчын кугу пайдам налаш кугу йон.

— Вольык вўта шокшо, волгыдо, ситышын кормо йамдэ гын, вольыкым ончаш каньылэ, вольык тыйын ыштымэ паша-тым сула. Кызыт йатыр колхозлаштэ у, вольыклан йонан вўтам ыштылын улыт. Шуко вэрэ кызыт у гыч ыштат.

Вольык вўта эн ончычак кумда, волгыдо, йандар йужан лийжэ. Волгыдо шотышто, вўта пычкэмыш гын, вольык утларак чэрлана. Тугак йандар йуж пурымашат пэш кугу вэрым налэш. Вольык коч кунамат сай, йандар йуж дэнэ шўла гын вэлэ сай. Йандар йуж түрлө чэр дэнэ чэрланымаш дэч утара. Вўташтэ йуж пыкнышэ гын, вольыклан сай огыл, вольык пылна. Садлан йуж эрыкташ лўмын осал йуж шупшо трубам ыштыман.

Вольык тэрысым налат гын, тидэ мландэ ўагдаш йөршө, пэш күлэш ўзгар. Тугэ гынат, тэрысым вўташтэ шинчыктэт гын, вольыклан энгэкымат кондэн кэртэш. Тэрыс шўаш тўна-лэшат вольыкын тазалыкшылан логал кэртэш. Тэрыс опташ лўмын вэрым ыштыман. Вишкыдэ тэрс вўд йогэн кайаш лўмын волақым ыштат. Тидэ вол дэнэ лўмын ыштымэ вэрыш тэрыс вўд йога. Вўта гыч тэрсым кэчын эрыктыман.

Ойлышашат укэ, тидым ындэ кө ок шинчэ. Вольык вўта шокшак вэлэ сай. Тэлым вольык вўташтэ 8—10 градус шокшо лийжэ.

Йуж вошт коштмашат вольыклан пэш сай огыл. Вўта коч кунар шокшын ыштымэ лийжэ, йуж вошт коштэш гын, вольык кылмэн кайэн кэртэш. Вара тыгэ чэрлана. Тидым пэш эскэрыман.

Вүташтэ кўварымат пэш онча. Кўвар гыч лўмын ыштымэ лодак дэнэ вишкыдэ йогэн шогыжо. Кўварым онга дэнэ ышташ кўлэш. Кўвар йўштө ыжнэ лий, укэ гын, вольык йол кылмэн кэртэш. Йаклака кўвар ок йөрө, вольык йол нушкылтэш. Садлан пу кўвар, альэ шун кўварак вэлэ сай.

Вольык шогымо вэрим, вольыкын кутышыжлан көра ыштыман. Кормо пумо вэрымат онга дэнэ ышташ кўлэш, эрыкташ сай лийжэ, кормо пуашат онгай лийжэ.

Вольыклан шокшо вўтам, кормым, сай ончышым йамдылаш, тэвэ кызыт мэмнан ончылно могай задачэ шога.

Мэ вольык ончымашым вийангышаш вэрч кучэдалына

ВКП(б) Рүдө Комитэт плэnumын ийунь тылызыштэ вольык ончымашым вийангышаш нэргэн лукмо пунчалжым колхозыштына лончылэн улына.

Плэnumын пунчалжэ колхозник-влакын илышыштым уланым ышташ пэш кугу йоным конда. Вольык ончымым вийангышашлан мыланна чот тырщыман.

Кызыт мэмнан колхоз фермыштына 47 вуй иктэшлымэ ушкал вольык уло. Нинын кокла гыч 19 вуй лўштымө ушкал, 2 кугу урлык ўшкыж.

Мэмнан колхозыштына тэлылан шогалташ шокшо вўтам йамдылымэ. Корма шотыштат паша сай кайа, тэлэ гоч вольык шужат ман шонышаш укэ. Вольыклан пукшаш 71,68 ц. шурным йамдылымэ, 104,84 ц. шудым, 125 тон силосым, 20 тон пистэ лышташым йамдылэн улына.

Ушкална-влак шөр пумо шотышто ик марда улыт. Тэний 144,27 ц. лўштэн лукмо. 2,36 ц. ўйым ыштэн улына. 600 килограмм шөрым кугыжанышлан пумо (ужалмэ).

Ушкал лўштымө шотышто пашана начаррак. Смирнова Ана дэнэ Эргубайэва ышкэ пашаштым сай огыт шинчэ. Фермэ вуйлатышэ каласымылан нуно сырат. Пашаштым шуко годым йонгылыш ыштат. Ушкал лўштымаштэ арулыкышт шагал.

Атылам шагал когартат, ушкалым ик жапыштэ огыт лүштö. Зоотэхник шотым шинчымашышт шагал.

Партийын вольык ончымашым вийангышаш вэрч лукмо пунчалжым шуктышаш вэрч бригадир, ушкал лүштышö, күтызö, пырэзэ ончышо-влаклан газэт журналым, вольык ончымо нэргэн кнага-влакым чот лудман.

Ышкэ шинчымашдам утларак нöлтышашлан кружокыш возалтын, тушко коштман. Тунам вара вольык ончымаштэ нимогай энгэкат огэш лий.

„Какшан“ колхоз член С.

Оксиналан ушкал ончаш, лүшташ тунэмашыжэ күлэш

Оксиналан пэш кугу пашам кучэн пумо. „Лэнинэц“ колхозын вольык фэрмыштыжэ тудо ушкал лүштышылан шога. Вольыкым айда йöра ман ончаш кэч кöат мошта. А вот колхозницэ-влаклан кузэ вольыкым сай ончаш, кузэ лүштэн мошташ күлэшым ончыкташ кыра-сора ыштымэ ок йöрö. Колхоз фэрмыштэ вольык ончымашым ужын сай примэрым моло колхозницат налжэ.

Тидэ мэмнан колхозышто укэ. Оксинан ушкал лүштымö шотышто нимогай йандарлыкшэ укэ. Ушкал лүштымö атылам йандарын ок муш, тудым ок когартэ. Вүташтэ ушкал шур мүчö вуйла вэлэ көйын шинчат. Тудым эрыкташ күлэш ман Оксина тыршымашыжэ укэ.

Тыгай вүталан көра водарын түсыжат ок кой, эрэ лавыра ора, водарым нигунам ок муш, викак лүшташ тунгалэш.

Ушкалым ик жапыштэ ок лүштö, кунам лийын тунам лүшта. Паша годым гын, пэл йүдымак содор лүштат, луктын колта. Пырэзэ-влакымат тудак ончыман. Пырэзэ ончымо шотышто нимоат укэ. Пэлэ шужэн шогат.

Кызыт шыжэ, вашкэ тэлэ шуэш. Вольык шогалташ йöнан вүта нэргэн шоналтыман. Йамдылаш тунгалман. Колхоз правләннылан вольыклан вүта йамдылаш кызытак пижман. Вольык ончымашым сайэмдышашымат мондымо огэш күл. Тэлэ жап годым Оксиналан тунэмашыжэ полшыман.

Й.-Ола р-н Изельбаги й.-совет „Лэнинэц“ колхоз член Ч. Р.

Политотдэлыштэ
пашам ыштэн
шогышо үдрамаш-влак
журналэш возышаш
вэрда йара.

Тидэ йара ластыкым тыланда
пөлөклэна. Ончыкыжо ышкэндан
паша нэргэн возэн шогымыдам
„ҮДРАМАШ ЖУРНАЛ“ рэдакций вуча.

„У айдэмэ“

22 ийыш тошкалмөнгэм, ўдырым налым. Адакат ом нал ильэ, шонго йэн мутым колыштым огыл! Паша гыч нойэн толмөнгө, мўшкырым тэмэмат, ший йўкан кармоньэм шуйалдэн, урэмым шэргылдэм. Ўдыр-влакым пўжалтмэшкышт куштыктэмат, курыж сэмын вачэ гоч сакалэн, у илышым вўдалтэн кайэм. Кастэн моткоч сайэ. Йуж йандар. Он пож гайэ шўла. Шодыланат ласкан вэлэ чучэш. Омат огэш тол. Кэчывалымат тыгай лийжэ ильэ. Уло вий дэн пашам ыштэм ильэ. Кас лиймым кэчэгут вучэм. Йўдшө гына пэш кўчык.—Кэнэж йўдым шўльө дэнэ, тэлэ йўдым вўранг дэнэ висат,—манын тошто йэн. Чынак, Улийшым ик-кана гына ондал шуктэм, волгыжэшат. Малаш пурдэ огэш лий. А эрдэнжэ... Шўдө пудан мэшак дэнэ пызырыктымэ гайэ тучалдэш.

Кэчэ кўш кўзымэшкэ малэм. Кунамжэ, ачиймыт кичкырма годом, жапым оксала налынак малмэтат шуэш. Кас шуэшат, адакат лэктэ ом тўсө. Ик-кастэнэ, паша гыч тольымат, авам ойла: эргым, ўдырым налшаш. Мыйат шонго улам, ачатат ырвэээ огыл. Тыгэ, йўдвошт коштын, тыйат шукак трудньям штэн от кэрт. Пашаш кодын лэктат.

— Мо, налдэ, адак мом вучаш?!...

— Ачийат тудымак мура.

А,... мо... Йөра... манам—тунамак, кок тул коклаштэ гай чучаш тўналым. Налаш гын, укэ гын?... шонэм.

Ўдыр налаш, айдэмэ илыш вашталтмаш лийэш. Шкэт илашат ўмыр мучко огэш лий. Налам, манмэм дэч вара шонго-влак утларак йычаш тўналыч. Эр-ма, кас-ма эрэ ўдырым тэмлат. Тэвэ Апшат Оксий сайэ, тэвэ Матыра пашалан патыр, кумышо, утларак сайэ. Погыжо шуко, йэн шотан улэш, тулэч моло. Мылам кэлшышым гына огыт му. Налаш гын, налаш,... Вара, ты пашалан утларак пижым. Сўан ышташ окса укэ.

Кочкашат пэш сөрбалшым да авансэ шот дэнэ гына вич пудым колхоз гыч пуышт. Кодшо ийын түрлынат игылдыч. То шэм онгаш возат, то пырдыж газэтэш мускылэн сүрэтлат... Нимат огыл, чытэм, шоналдэ. Тэний, тугэ ом ыштэ шонышым. Са-дак... Ну ўдырым налам гын, пашам чот ышташ тўнгалам... Налаш гын, Улийшымак вэлэ налам. Чонлан тудак вэлэ пи-жэш. Шкэнан колхоз члэнак. Трудодњажат шуко дыр?...

* * *

Мыландэ-бал шэм чаржа дэн пўрдалтэ. Шапалгэ кас. Нугыдо рўмбык дэнэ йуж нўралгэн. Кунам икана пайрамлан чиймэ вургэмэм чийшымак урэмыш лэктым. Ўлыл мучаш ўдыр-влакын йўкышт торашкэ-торашкэ шокта. Кармонь укэат, ала могай муро сэмым луктыныт.

...Куку йўкым колмыда
шуэш гын,
Изи урэмэшда
куэрлам шындылза.
...Сай илышым ужмыда
шуэш гын,
колхоз пашам
тыршэн ыштыза

. . . . .

Муро йўкышт сылнын-сылнын тошкэм гочын кожлашкэ кайэн йомэш.

Каныш кэчылан кўра, урэмыштэ калык утларак шурга.

„Улийшат уло дыр“?—шонэн, писын-писын ошкыл колды-шым. Шотка дэнэ йыгэн шындымэ кэмэм „кычыр-кочыр“ вэлэ мур. Тугэжэ, качэ марий гайак чучалдэш. „Угэ“ шаулэн шинчышэ ўдыр-качэ-влак, мыйын миймэм ужычат, жаплан гына шыпланышт. Чыланат мужыр дэнэ шинчат. Тугак, йыштэ-вўштө кудо иктыжэ вэрланаш тўнгальыч. Чакныдэ, Улийшым вўдалтэн капкашкышт ошкылна. Ала мо, шўмэм, шўм олмыш-то огыл. Кунамжэ, кап гыч чыла вўр вуйыш погынымо гай чучэш. Адак уэш йол пундаш шўмэш вола.

Ик монарэ шогымэк, шиждэ гайэ пэлэштышым:—Улийш, шинчэт мый мом шонэм?...

— Укэ, ом шинчэ. Каласэ...

— Шкэт илэн шэр тэмын. Ушнаш манам...

— Ушныза!... Умша көргыштө пэлэшта.

— Тый дэнэт манам... Кузэ шонэт?...

Шкэжэ лүэм вэлэ, тудын шинчашкэ ончэм. Йатыр жап пэлэштыдэ шогыш гынат, шокшо кидшэ, чынжым паластарыш. Вара,—Тый колхозышто йогыланэт... Тачат правлэньыштэ тыйым вурсат ильэ, маньэ.

Укэ, Улий! Тый дэнэт лийна гын, йүдшө-кэчыжэ папам ышташ тўнгалам.

Палэт вэт, йүдым коштат, эрдэнэ вара... Садланак вэт пашашкэ...

Йатыр жап тыгэ мутланэн шогымөнгө йүк ыштыдэ Улийшмытэк пурышна. Кэңэж йүдэт кужо мо?... Ёжара-ат толаш тўнгалын. Иктажэ айдэмэ чон шийжэ гын укэ гын?

Очыний клат шэңгэл шүшпык шийжэ. Утларак мурыж дэнэ сөрасыш.

Шүшпык йүк дэнак ўдырым налым. Эркын гына мэмнан дэкэ лэктын ошкылна. Тиндэч вара, мыйат ватан лийым. Умбакшэ кэрэк.

* * *

Жап эрта. Шукэртэ огыл, изи йоча, школыш курышта лым. Варажым, кармонь шокташ тунэмаш тўнгальымат (чар) кнагалан чарнышым. Кэңэж, тэлэ, шошо-шыжэ эрта... Тыгак ўмырат шуэш. Ватан лийым. Илыш йалт кумыкталтэ. Калык, ўдырым налытат „вычэ-вычэ“ вэлэ илат. Ныл тылызырак илышна. Умбакшэ, кэчэ туп вэк савурныш. Паша тыгай:

Түрэдмэ пагыт. Кэчэ ойар. Шокшо. Шўлаш йуж огэш ситэ. Кузэ пўгыргэт, тугэ мोगыргыч вүд пунчалалт лэктэш. Ё гайак лэвэм вэлэ шонэт. Кастэнэ гына шошым саска гайэ ылыжат. Эк, йөсө вэт... Малаш возат, кү гай кийэт. Шылыж коршта. Ала малэт, ала колэн кийэт, йүд эртымым шижашат огэш лий. Ватэ, агытан мурымашэшак кыньэлэшат тужаш тўңгалэш.—Жапым күпэн эртарэт, омат тамлэ...—мом гына огэш каласэ. Йөра чылажэ пылышлан огэш логал. Малэм. А мый, йэн кычкыра гын, пушо малэм. Могыр нэлэмэш вэлэ. Ватын кунам пашаш каймыжымат ом шиж. Нурыш мийэм, умбачак тужаш тўңгалэш. Эк, шэрэмэт илышат... Жап эрта да эрта. Тугэ гынат, ик кылдат нурэш шогэн шыш код. Чыла погэн пытарышна, пыта-арышт... Кылда шиймаш, моло паша, чылажат ышталдэш. Тэнийсэ паша вэс ийлан шыш код. Чыла

кэнгэж паша пытымөнгө кугу гына колхоз погынымаш лийэ. Мыйат мийэнам. Мологунам гын, миймашат укэ ильэ. Погынымаш, паша огыл вэт.

Пашашкэ кайдэ огэш лий. Тушто ударник-влакым пөлөк-лышт.—Мэмнанат гэрой-влакна улыт. Ты, чынлэ пашачэ-влакым гачэ пөлэклэна. Эн ончыч Элэксан ватэ, Ули ик шовыч да 2-мэтр ситса дэн пөлэклалдэш,—манын курныж йўкан, тугайак кугу вуйан йэнг, умшам каркалэн шо-гылдэш. Калык „рўж-ж“ копам кыра. Э-э тидыжэ йёра, шонэм. Сай паша. Калык шўлалтыдэ колышт шинча. Ик йэнгат огэш кокыралтэ. Умбакшэ, мучко, 21 йэнным ала мо лудын кайыш. Мыйын лўмэм гына шыш лэк. Э, чу, тэвэ эшэ уло—шоналдэм.—Тэвэ вэс тўрлө список—манын тўнгальэ... Тушто эн ончычак мыйын лўм... Могай спискым лудо ом каласэ. Вожылам. Палынэда гын, правлэньыш мийэн пырдыжыштэ ончалза. Пырдыжыштэ кэча, майыч. Мыйжэ тунамак погынымаш гыч кайышым вэлэ. Тугэ лиймөнгө, мыйын ватым, ушкал фэрмыш сайлышт. Эрдэнэ эрак кайат, мыйын малэн колдышашэш гына „көтыргэ“ толын возэш. Мыйат, тундэн төр лэктын кайаш тўнгальым. Кэчэ гут паша дэнэ тўмасэм. Шудым шупшыктэм, фэрмыш олымым кондэм, тулэч моло. Мо гынат, паша эрэ уло. Тэгак йэнган мускылтышаш огыл, шоналдышым. Тугэ гынат, ватын дэнэ эртак туман лэктэш. Тудо жапыштыжэ, ик-канат суртыш огэш тол. Ончычыракшэ чытышым. Нымат шым каласэ. Ик-кана, вашкэ толын шыш шуат кычалаш ты лэктын кайышым. Калык малат. Урэмыштэ пийат огэш кошт. Колхоз правлэньыштэ гына лампэ тул волгыдо койэш. Пурэн ончышаш, шоналдышыमत, пөрт вэк савырнышым. Лодо-лодо кутырмыштым, омса пуршэмлак колам. Ончэм, мыйын мэтэрка вуйат тушто шинча.—Эй, кэрэмэ-эт. Шала вуй суртэтымат мондэнатыс! Шудалаш тўнгальым.—Ит мэшайэ, лэк, лэк!—шоктэн омса лондэм гычак шурэн луктыч.

— Шайтан тўча, йэн ватыдэнэ... манаш төчэм. Укэ. Нуным рвэзэ, бригадир Пөдыр, комунист Иляжым мом штэн кэртат. Эшэат мэмнан коклаштэ ўчаш лэктэ. Тыгэ илы-мэшкэ, айда лучо ойырлэна,—манынат ончышым. Огэш ойырло. А вэт шкэ шинчам дэнак, рвэзэ-шач дэнэ лоргэн шинчымыжым ужынам.

Тэк илыжэ, шоналтышымат, пэш сөрбалшымда, ала кузэ, коньуклан пуртышт. Мыйланэм пайэш, луаткок имнэ ончаш логальэ. Йүдшө-кэчыжэ имнэ вүчаштэ почангаш тўнгальым. Шудым пуэм, варэн пукшэм, шўлым оптал пуэм, йүктэм. Шэргэ дэнэ зрыктэм, йол-йымалыштым вакшам, кычкэн колдэм, туарэн шогалдэм... Ончычыракшэ, шўлалташат эркэ укэ гайэ чучо... Варажэ вүча гычат лэкмэ огэш шу. Омсам почын колдэм вэлэ рокмалдэн колдат. Уло шыдэт йомэш. Кэчын трудодня...

Суртышто, кок шонго-влак гына пырыс сэмын илат. „Удырым налын гын, мэмнан паша огыл, кэрэк“ маң шонат ала мо, ик мутымат огыт пэлэштэ. Коклан, киндым, парэнгым мийэн налам...

Тэвыс, ватак-марийак илыш, шоналдэм. Ик-кэчэ годым, ала мо ушышкыжо пүрэн... Шкэк мийэн мончаш пураш ўжын кайыш. Кэрэк мо гынат, мончаш пурмо шуэш, кайышым. Ватэ моткоч вэсэлан койэш. Кутыра, воштылэш. Ончыч гын, ик пуро мутат укэ ильэ. Мончаш пураш каймөнгө, каласа:

— Элэксан, тыйым Йошкар-олаш тунэмаш колдаш штэнна, кайэт вэт. Ужын коштат, шинчат почылдэш... Изи йоча шыматымэ гай, вүдылэш вэлэ. Йөра, вара, комунист Ильат дэнэ кошташ йөн лийэш, каласэм. Адакат нэржым пўтыральэ. Монча гыч лэктын, тувыр-йолашым вашталдэн, коньукышкэм кайышым.

* * *

Ийгэчэ шошым вэк тайнэн. Вуй ўмбачын лоптыра лум вэлэда. Тугэ гынат, вашкэ гына шулэн, вүдыш савырна. Мыйат моло йолдашэм дэнэ пырля дэктын, совет урэм дэнэ общэжитыш ошкылам. Варымэ тойа, шаньык олмэш, конгла йымалнэ папкэ, кидыштэ ручка да карандаш.

Мо кунарэ, пондаш дэнэ авалтшэ шүргэм, тэр топан гайэ йагылгэ, йандарэштын. Уэш, 18-20 ийаш гай лийнам.

Обшэжитыштэ электричэс чүкдалдын. Йыр-ваш волгыдо. Омса пурмашэшак, дэжурный йолдашэм сэрышым кучыктыш. Кудаш-төрланэн сэрыш лудаш шинчым.

—... Пагалымэ йэшэм!

Каймэтлан вашкэ куд тылызат шуэш, нимогай увэрымат от колдо. Кузэ вара тунэмме пашат кайа? Мөнгысө илышы-

мат палымэт шуэш дыр? Кызытэ, чыланат таза улына. Изи Кольушэт кошташ тўналын, пэш модэш.

Колхозат йатыр ончыко кайэн. Тыйын ончимо тўж вўлэт чомам ыштэн. Мыйынат 8 ушкалжэ пырэзылэн. Тачэ-эрла молыжат лийшашан, вучэм. Май пайрамлан, жапэт лийэш гын, толын кайэ! Вучэна.

Чэвэрын! Тыйын Улийшэт дэч салам!

Чыланат саламым колдат.

Ик монарэ сэрышым савуркалэн шинчышымат, койкышко йөралдым. Эртэн толмо илыш амо гай шинчалан койэш. Куд тылызэ, эшэ кок тылызэ тунэмаш кодэш. Вэт, йалт сокыр, тунэмаш тольым. Ватэ гын, ончычак изиш гунэмшэ ильэ. Ликпунктыштат кок ий тунэмэ. Ёдыржэ годымак, курысла воктэнат тунэм кошто... Ну, мыйат тунэмшэ лийам. Тачэ малэм, эрла кэчэ эрта, кумыштат садак. Жап эрта.

Оласэ, тўшка илыш дэнэ пырля мыйат почангам. Пөрвөй гана тыгай тўшка илышыш логалынам. Ача-авамын ик эргыжэ гына улмэмлан салдакланат шышт нал. Льгот, льгот, варажым эртыш. Тунэмашат ом тол ильэ,—мут колыштдымэтлан колхоз гычат луктын шуэна,—маньычат ёрын-ёрын тольым.

* * *

8 тылызэ тунэмдөнгө, „У вий“ колхозыш пөртыльым. Тунэмашат, куштылгак огыл улмаш. Тошто гайак, кэчат шокшо, шурнат шочэш, пушэнгат ужаргэ, пўртүс тоштак, колхозна гын, йалт вашталдын. Тошто гайэ, чэркэ вуйгыч чан йўк огэш шокто. Тудын олмэш, волгыдо шинчам дэнэ чэркэ вуйысо йошкар солыкым раш ужам. Омса ўмбалсэ Николай угодник олмэш „У вий“ колхозын клубшо возымо онга кэча. Койа поп илымэ пөрт вуйыштат, „У вий“ колхозын йоча йасльэ шэм онаш ош буква дэнэ возымо мўндүркө тораşkэ шинчалан пэрна. Пөрт шэнгалсэ ужар пушэнган садыштэ улшо йоча-влакын йўкышт пылышлан шокта. Кольушэмат тыжагын мийэн шупшал лэктым. Вэт кандаш тылызэ гына эртэн, могай кугу вашталдыш... А чумыржат „У вий“ колхозлан кум ий гына лийэш. Моло ёрдыж йалыштэ шукэрсэк улын гын, тыштэ эн пытартышлан лийын. Очынй, чэркэ титакан. Мыйат, шагал огыл кумалынам. Кас йужышто, кармонь йўкат у сэмым луктын шокталда. Калык шўм, чын, „У вий“ дэнэ шўла. Кандаш тылызэ коклаштэ,

шинча чаржам кушкэдалтын. Чыла уым ужам, эрла „У вий“
жолхоз пашаш у вий дэнэ пижам.

Улийшэм, у шүм дэнэ ваш лийын, тошто кочым шэрэм-
дышна.—Эй Эчукшат, мыйын Эчушэм вэлэ манэш. Ватэм
сайэ улмаш. Мый гайэм орадэ пöрйэнгат, Улийэм гайэ ончыл
ўдрамашат, йатыр уло дыр... шоналдышым. Тиндэч вара ватэм
дэн шургымым чарнышна. Пашаштат тöр лийна. Шкэмынак
ўпэмат күчык, ушэмат күчык улмаш. „У вий“, у йал—у айдэ-
мым, у йэшым шочыкта.

М О К Т Э Н А

7-шэ №-ан „Ўдрамаш журналыштэ“ Корьяковын возымо
„Эх кувавайжат“ лүман ойлымашыжым мэ—ўдрамаш-влак по-
гынэн лудна.

Тидэ ойлымаш пэш кэлшыш. Содержаньыжат, йылмыжат
сай. Мэмнан кумыл күш күзыш. Пэш йывыртышна. Адак
6-шо №-ан журналыштэ С. Г. Чавайн возымо „Ўдыр-влак“
лүман поэмжэ пэш кэлшыш. Нинэ писатэль-влак—С. Г. Ча-
вайн, Корьяков адак утларак мланна возэн шогаш тўнгалыт—
манын ўшанэн шогэна.

Адак, мланна ўдрамаш-влаклан сылнэ мут дэн возыман.
Шабдар Осыпын „Марий ўдрамашыштэ“ возымыжым иканат
ужын онаул. Писатэль-влак тидэ нэргэн огыт шоналтэ ала мо?...
Тўрлө ойлымашым, очэрк, почэла мут-влакым журналэш возаш
йодына. Тэвэ мэмнан 8-шэ март пайрам лишэмэш. Тидэ пайрам
лүмэш сылнэ мутан ойлымашым, почэла мутым йöралтымэ
писатэль поэт-влак дэч—С. Г. Чавайн, Шабдар Осып, Корья-
ков, О. Ипай, молат тидэ пашалан пижыт манын ўшанэна.

Писатэль, поэт-влак мэмнам ида мондо!

Шубина (Шубина А.)

Шубина (Шубина О.)

Чернова (Чернова А.)

Ударница Овук

Түрэдмэ жап. Йүд. Колхозник-влак пашаш нойэн, тамлэ-омо дэн пэш малат, йара кэнгэжымсэ сэмын йоча-шамычат, тумырым кырэн, кармоньым шоктэн, мурэн коштым от кол.

Урэмыштэ шып, коклан-коклан, орол тойам ваш кырмэ-шокта. Коклан, нур-орол Сакар дэнэ Корий кычкыралмэ йүк шокта, нинэ колхоз шурным оролат.

Мүндүр ўжара эр кэчэ могырым койын шарлаш тўнгальэ. Игнат Овукат шкэ омыжым кудалтэн, түрэдаш кайаш йам-дылалтэш. Сорлажым налэшат, ага ўмбак лэктын кайа.

Ўлыл тавэ гычын Элэксэ ватэ дэнэ Сэргэй Матыра вүд дэч кайат. „Ончо Матра, Овук түрэдашат кайа, манын ошкылыг.

Овук йужо сэмын өрканымаш укэ. Тудо изижэ годсэк пашамужын. Ачажэ колмылан шуко ий эртыш. Овук ачаж дэчын изи кодын. Аважэ вэс марийлан марлан каймэ дэнэ түрлө орлыкат пэрныш. Вэс марий шкэ ача сэмын ончэн огыл. Овук пашалан талэ ўдыр кушко, чыла пашаштат, ом мошто, ом кэрт манын шогымаш укэ, эрэ шта. Түрэдмэ гоным Овук йэн погынэн шумэш 50-60 кылдам түрэдэш.

Моло ўдыр-шамыч, Йапык Плагий, Ондран Кычырий пуч йүк шоктымэкат вара ижэ толыт.

Овук тугай огыл, эрэ лийжак манын түрэдэш. Колхозник-шамыч ик жап түрэдмэк канаш шинчит. „Овук, мынбар кылтам түрэдыч?—манын Элэксэй ватэ йодэш“. 125 кылтам түрэдынам. Мый гын коктынат 130 кылдам вэлэ түрэдын улына. Тый пэш чот түрэдат—маныт.

Поэтнур колхозышто кум бригадэ уло, Овук кокымышо бригадыштэ. Тидэ бригадыштэ нигөат тудын виса түрэдшэ укэ, тудо 250-300 кылтам эрэ шта, кэчылан кок кэчат пэлэ, кум паша кэчым налэш.

Карман нурын пасушто кугу йэрла койын кийшэ шўльбат кэчын изэм толэш. Овукат шкэ почэшыжэ моло ўдыр-шамы-

чым эркын-эркын савырэн шукта. Кастэнэ урэмыш лэктэшат
йымыжгын муралта, моло ўдыр-влакат почэшыжэ мурат:

Эрдэн эрак
пашаш кайэна,
кастэн вара
пашагыч толна.
Рвэзэ вийнам
огына чаманэ
колхоз шурным
жапыштэ погэн
нална.

Ўдыр-влак „эрла машина почэш кылда погаш кайэна, кө
кузэ — кунар шта ўчашаш тўнгальна“, манын мўнгышкышт
малаш ошкылыт.

Овук машина кылтамат моло дэч утла пидэш. Тудын
почэш Тонья, Вэdot Йыван, Когой ватэ пидыт. Овукын
паша штымыжым ужын, Овук почэш, Тонья, Когой вэтэ
кокымышо бригадыштэ шўльö түрэдмаштэ ударницыш лэктыч.
Икымышэ бригадыштэ Эчан-ватэ, Логин Вöдыр ватэ нинат
молыным ужын 250-260 пидаш, түрэдаш тўнгальыч.

Кумышо бригадыштэ Вачи, Йыван ватэ, Каврий Йакут
ончыл вэрым нальыч. Овук чылалан примэрым ончыктэн шкэ
почэшыжэ тынар йынгом ударницыш шупшо. Шўльö түрэд
пытымэкэ, бригадир свэдэньэ пумо почэш, счэтовод кажнын
паша кэчим пырдыжыш луктын. Паша кэчэ түрэдмаштэ эн
шуко Овукын. Тудын кузэ тунарэ, мзат штэн улынас, ман
Йапык Плагий тужэш. Плагийын кэчын лэкмыжым иканат кэнгэ-
жым ужын огыл, тудын тунар лийаш ман Ондри кува пэлэш-
тыш.

Колхоз правлэнэ Овукым түрэдмэ годым пашам сай ышты-
мыжлан пöлаклаш лийын.

Г.

Пакча көргым

ПОГАШ ЙОЧАМАТ ПОЛШЫКТЫЗА

Пакча көргыштө йэмыж, саска шуэш, вашкэ погаш тўналыт. Пакча йэмыж шуэшат йоча-шамычлан пэш кугу йывыртымашым конда: Ты паша дэч йочам өрдыжэш-кодыман огыл. Организованно йоча-шамычым ты пашаш ушыман. Пакча йэмыж погымө годым йоча-шамычлан, кузэ пакча саска сай шочмым, кузэ сайын шындыман, вўдым оптыман, кузэ ончаш күлэшым ушэштарэн мутланман. Тыгэ пырля паша ыштымагыч йоча-шамыч пырля кэлшэн модаш, паша ышташ тунэмыт. Ышкэ пакча көргыштө ыштымэ дэнэ вэлэ огыл, тугак йоча-шамычым колхоз пакчашкэ йэмыж саска шумым, могайэ улмыжым, ончыкташ намийаш күлэш.

Адак тидэ жапыштэ пўртысыштө шуку вашталтыш лийэш. Шыжэ вэлыш кайа, кэчэ күчыкэмэш, йўштэмэш, йўр лийэда, пэлэдыш-шамыч пытат, тўшкан-тўшкан кайык-шамыч шокшо вэрыш кайаш тўналыт. Тидэ нэргэн йочалан умландарэн пуман, чылажымат йоча шинчэн шогыжо. Йоча сатыштэ кэчын ты нэргэн изин-изин эрэ мутланыман. Мутланымэ дэнэ вэлэ огыл, практика дэнат ончыктыман. Пасушко, чодрашкэ коштман, тушто тўрлө пўртыс вашталтышым ончыктыман. Тужэч толмэкэ пўртыс эскэрмэ калэндарыш возыман. Книгамат ты нэргэнак лудаш күлэш, лудмо годым картингам ончыктыман адак мурымат мураш туныкташ лийэш.

Ты пашаштэ вуйлатышыжат воспитательница лийман.

Кэч могайэ пашаштат йоча-шамычым группа дэнэ шэлман.

Кажнэ групышто 25—30 йоча лийжэ.

Изирак 4-5 ийаш йоча-шамыч посна лийыт. Кугурак йоча-шамыч 6-7 ийаш посна лийыт.

Пакча йэмыж погымаштэ кугурак 6-7 ийаш йочалан утларакшэ урлыккан кодышаш саска-шамычым шэкландарыктыман. Тудын воктэнжэ сайын гына тойам кэрыктэн

кодыктыман. Тыгай паша гоным группа чыла ик вэрэш ок кошт, ик вэрэш коштыт гын, иктыжэ вэсыжлан мэшайат, адак саскамат тошкэн кэргыт. Группам бригадэш шэлэш күлэш. Бригадыштэ вич йэнг лийын кэртэш. Ик бригадэ ик түрлө саскам пога, вэс бригадэ вэс түрлө саскам пога. Погымо гоным кугурак йоча-шамыч күрыт, изирак-шамычшэ вэдраш погэн оптат. Руководительница йоча дэч ойырлыман огыл, кузэ күраш, могайэ саскан формыжо, түсыжө могай, эрэ йоча-шамыч дэнэ мутланэнак пашам ыштыман, адак коклаштэ, кузэ шындымыштым, кузэ саскан лэкмыжым, кузэ кушмыжым мутланаш лийэш. Погымо саскам: кийарым, томатым, тугак кучылтман огыл. Шуко кийат гын нуно шүййт. Садлан тудым шүнчалташ күлэш. Тыштэ руководительница, молан саскам шүнчалташ күлэшыжым ойла. Ик банкым йоча-шамычлан шкаланыштак шүнчалташ пуа. Йоча шамыч шкээк банкыжымат мушкыт, кийаржымат мушкыт. Шкээк шүнчалтат, руководительница йоча-шамычын йонгылыш ыштыдымыштым вэлэ онча.

Ты почэш ышкэ пакча саска дэнэ выставкым ыштыман. Выставка йамдылымаштат йоча-шамыч бригадэ дэнак ыштат. Ик бригадэ рисункам йамдыла, вэс бригадэ уголокым йамдыла, кумышыжо саскам шэлэдэн йамдылэн опта.

Выставка ончаш аваштым, ачаштым үжыт. Руководительница йоча-шамычым пэл кругым ыштэн шында да, нунылан шкаланышт олыкта, кө шындын, кузэ шындын улыт, кузэ ончэн улыт, тидэ коклаштэ саска нэргэн мурымат муралтэн пуаш лийэш, адак куштымашымат ышташ лийэш. Саска шумонэргэн книжкам лудаш лийэш.

Тылэч варажэ колхозный пазарым ыштэн модыктыман. Эн пэрвойак колхозный пазарлан йоча-шамыч сатум шкэ йамдылат. Шун дэнэ, кагаз дэнэ, картон дэнэ түрлө модышым йамдылат. Шун дэнэ түрлө пакча көргө саскам ышташ лийэш. Пэрвой ыштэт, коштэт, вара чийалтэт, картон дэнэ вольыкым, сурт кайыкым ышташ лийэш, кагаз дэнэ түрлө лапчык мэшакым ургаш лийэш. Түрлө шурнылан ошмам, пила шүкым да монь ышташ лийэш. Надписым, плакатым колхозный пазарлан руководительница возэн йамдыла. Йоча-шамыч тушкат пыжыктылыт вэлэ.

Чыла йамдылэн шуктымөнгө колхоз пазарла модаш тугалыт: иктышт налшэ лийыт, вэсышт ужалшэ лийыт. Оксажым

кагаз дэнэ да монь ышташ лийэш. Ты пашаштэ утларакшэ кугырак 6—7 ийаш йоча-шамыч активнэ лийаш күлэш. Изирак 4—5 ийаш йоча-шамыч саска погымаштат, колхозный пазар ыштымаштат полшат вэлэ. Адак изирак йоча-шамыч дэнэ саска лотом йамдылаш лийэш. Руководительница картингам йамдыла, йоча-шамыч пүчкэдат, тушкат.

Пытаргышлан изижэ-кугужо йоча-шамыч чылан пырля йошкар обозла модыт.

Руководительница йошкар обоз дэнэ киндым куш нангаймыштым, молан нангаймыштым оля.

Тидэ паша-шамычым ик кок кэчыштэ ыштэн пытарман огыл. 15—20 кэчэ ыштыман, шыжэ уборочно паша чылт пытымэшкэ. Икана ыштымэ дэнэ чарныман огыл, ик пашажым сайынак закрепитлаш вэрчын угыч, угычынат ышташ лийэш.

Пэтрова

ПАКЧА РОКЫМ ШЫЖЫМ КУРАЛЫН КОДЫМАН

Пакча гыч утларак лэктышым налнэт гын, тудым шыжымак куралын кодыман. Пакчат кугу огыл гын, күртнө кольмо дэнэ күнчэн кодо.

Пакча рок кэнэж коч пэшкыдэмэш, түрлө коштыра шудо пакчаштэ погына, мландэ ү шагалэмэш, тидэ күчыкым-ситыдымашым шыжым курал кодэн төрлаташ күлэш.

Шыжым пакча-саскам погэн налмөнгө тунамак куралаш, альэ күртнө кольмо дэнэ 18-20 сантиметыр кэлгыт күнчэн кодыман.

Шыжым куралмын пайдажэ пэш кугу: пакчаштэ шочшо коштыра шудо куралмэ дэнэ мландыш пура, вашкэрак шүэш, коштыра шудын урлыкаш пырчыжэ рокыш кэлгын пура, нэрэштын огэш кэрт. Шыжым курал кодымо рок утларак шыжэ вүдыжгым арала, тэлым лумат утларак рок комыля коклаш шинчэш. Мландыштэ шыжым куралмэ дэнэ утларак питатэлы нэ вэшэства пакча-саскалан шочаш йөршө лийэш.

Шыжым куралмын пайдажэ пэш кугу, тудым шинчэн ыштэн моштыман. Шыжым куралмэ пакча рокым тырмалман огыл, тырмалаш шошым лум каймөнгө жап эртарыдэ күлэш. Пакча-саска шындымэ дэч ончыч шошым, шыжым курал кодымо пакча рокым, угыч куралман.

Иванов.

ПОМИДОРЫМ, КИЙАРЫМ, КОВЫШТАМ КУЗЭ МЫЙ ШОНЧАЛДЭМ

Помидорым, кийарым, ковыштам моштэн шончалдаш күлэш. Укэ гын, вашкэ локтылалдэш. Мый тидэ йоктэ муньар шончалдэнам, альэ нигунамат локтылалдын огыл. Садлан мый кузэ шончалдымэмым „Марий Ёдрамаш“ журнал гоч молыланат каласэн пунэм.

Кэрэк мом шончалдашат бочкым иктаж 2—3 кана шокшо күй дэнэ когартыман. Бочкыш, шончалдаш опышашлык кийарым, помидорым альэ ковыштам мый эрэ висэм. Укэ гын, муньар шончал пыштышашлыкым от палэ. Кийарым, альэ помидорым бочкыш опымэш 2 кана сайын йүкштө вүд дэнэ мушкам.

Кийар шончалдышашлык бочко пундашэш иктаж 2—3 см. күжгыч тумо лышташым оптэм. Вара тумо лышташ опымо мөнгө рат дэнэ кийарым шогалдылам, кылжэдэнэ ұлыкыла. (Кыл—шудышко пижыкталтмэ вэр). Ик рат опымомөнгө, вэс радым уэш опташ тўналам. Тыгэ пэл бочко лийшкырак кийар-влакым опымэкэ адак иктаж 2—3 см. күжгыт тумо лышташым оптэм. Вара адак кийар-влакым опташ тўналам. Ёлнө кузэ оптэнам тугэак шогалдылын оптэм. Кунам бочко тэмын шуэш, вўлан адак иктаж 2—3 см. күжгыт тумо лышташым оптэм. Вара тидэ кийаран бочкыш пурьшашлык вўдэш бочкышко опымо кийарын 5—10 проц. шончалым колдэн, шончал шулымэшкэ сайын лугэм. Вара тидэ шончал вўдым кийар бочкыш опталам да сай йытыра-онга дэн кийар бочкым лэвэдын, онга вўлкыжө пызырыкташлан иктаж 8—10 кг. нэлычан кўйым пыштэм. Шончалым кийар почэш пыштэм. Шолдырарак кийар гын, шончалым шукурак пыштэм, тыгыдырак гын, шагалрак. Адак пушлан (тамлан) кийар коклаш иктаж 4—5 пўй чэснокым да иктаж 5 шудым укропым пыштэм.

Помидор опышашлык бочко пундашэш иктаж 2 см. күжгыт тумо лышташым оптэм. Вара йыгырэ-йыгырэ рат дэнэ помидорым оптэм. Ик рат опымөнгө иктаж 1-1,5 см. күжгыт адак тумо лышташым оптэм. Вара адак помидорым, вара адак лышташым. Тыгэ бочко тэммэшкэ оптэм. Кажнэ рат коклашкэ эрэ тумо лышташым иктаж 1-1,5 см. күжгыт оптэм. Помидорым оптэм кийар сэмынак кыл дэнэ эрэ үлкө. Бочкым помидор дэнэ тэмымэкэ вүлан адак иктаж 2 см. күжгыт тумо лышташым оптэм. Кийар сэмынак помидор бочкым сай йытыра онга дэнэ лэвэдам да иктаж 8—10 кг. нэлытан күй дэнэ пызырыктэм. Шончалым, помидор бочкыш пыштышашлык вүдыш помидорын 6—8 процэнжым пыштэм. Тыгыдырак помидор гын—шагалрак, шолдырарак гын—шукурак. Тамлан (пушлан) помидор бочкыш иктаж 2 пүй чэснокым да иктаж 5 шудо укропым пыштэм.

Ковыштам тьапка дэнэ тыгыдын түйаш. Түймыдэч ончыч ковыштам йытырайаш күлэш. Умбал ужар лышташым чыла пүчкэдэн кышкыман. Шончал пышташ палашлан, бочкыш опышашлык ковыштам висыман. Ковышта дэн пырля иктаж муньар кэшырым тамлан түйаш. Адак чэснокым иктаж 3—4 пүйым да укропым тамлан пыштыман. Шончалым ковышта опымо сэмын шаваш күлэш. Ковыштам изиш оптэт, шончалым шавэ. Адак ковыштам изиш оптэт, адак шончалым шавэ. Ковышта шончалдашлан шончал бочкэш опымо ковыштан 4—6 проц. пышташ күлэш. Вүдым ковышташкэ пыштымэ ок-күл, ковыштан вүдшө ышкэнжынак сита. Кунам бочко тэммэшкэ ковыштам оптэн ситарэна, тунам вара йытыра онга дэн лэвэд шындыман да иктаж 8—10 кг. нэлычан күй дэнэ пызырыктэн шындыман.

Ковышта, помидор, кийар бочкым тэлым мый пөрт йүмалнэ ашнэм. Пөрт йүмалнэ мыйын 3 градус дэч йүкштө да 2 градус дэч шокшо ок-лий.

Йошкар-Ола р-н, Цибикинур й-сов.,
„Йошкар-Тумэр“ колхоз члэн А. И. Смирнова.

Отв. редактыр *Краснова. Тэхред. Бутенин.*

Отпечатано в 1-й Типографии Маргосиздата, г. Йошкар-Ола 1934 г.
Мароблит № 352. Тираж 600 экз. Формат 72×105/16. Печат. л. 1/4, в л. 35424 экз.
Наряд № 80. Сдано в произ. 20/IX—34 г. к печ.—10/IX—34 г.

THE NATIONAL ARCHIVES
COLLEGE PARK, MARYLAND
SERIALS ACQUISITION

ЎДРАМАШ-ШАМЫЧ! ЫШКЭНДАН ЖУР-
НАЛДАМ НАЛЗА, ТУДЫМ МАССЭ КОК-
ЛАШКЭ ШАРЫЗА

„МАРИЙ ЎДРАМАШ“ ЖУРНАЛ ТЫ-
ЛЫЗЫЛАН ИККАНА ЛЭКТЭШ. „МАРИЙ
ЎДРАМАШ“ ЖУРНАЛЫН АКШЭ:

ИК ИЙЛАН (12 ТЫЛЗЭ) . . . . . 6 т.
ПЭЛ ИЙЛАН (6 ТЫЛЗЭ) . . . . . 3 т.
КУМ ТЫЛЗЫЛАН . . . . . 1 т. 50 ыр
ИК ТЫЛЗЫЛАН . . . . . — 50 ыр

„Марий Ўдрамаш“ журналын адресшэс
Йошкар-Ола, Совет урэм, 54,
„Марий Ўдрамаш“ журнал
рэдакцылан.

ПОДПИСКЫМ **ИНВ. № 42**
ПОЧТЫШТО, ПИСЬМОНОСЭЦ-ВЛАК ДЭН ЫШТЫМАН